. THIẾT KẾ PROMPT CHO 3 TÁC VỤ HỌC TẬP

Tác vụ 1: Tóm tắt một bài đọc/tài liệu học thuật

- **Mục tiêu:** Trích xuất nhanh các ý chính, phương pháp nghiên cứu và kết quả từ một bài báo khoa học hoặc chương sách dày mà không làm mất đi bản chất học thuật.

1. Prompt cơ bản (Đơn giản, ngắn gọn)

"Tóm tắt bài viết sau đây cho tôi: [Dán văn bản vào đây]"

2. Prompt cải tiến (Chi tiết, có cấu trúc)

"Hãy tóm tắt bài nghiên cứu dưới đây thành một bản tóm tắt ngắn khoảng 300 từ. Bản tóm tắt cần có cấu trúc rõ ràng gồm các phần:

1. Bối cảnh & Mục tiêu nghiên cứu
2. Phương pháp nghiên cứu
3. Kết quả chính thu được
4. Hạn chế của nghiên cứu (nếu có)

Tài liệu: [Dán văn bản vào đây]"

3. Prompt nâng cao (Áp dụng Kỹ thuật Prompt Engineering)

Kỹ thuật áp dụng: Role Prompting (Đóng vai) + Chain-of-Thought (Suy nghĩ theo bước) + Output Formatting (Định dạng đầu ra).

"Bạn là một chuyên gia phân tích học thuật và là giảng viên đại học. Nhiệm vụ của bạn là đọc kỹ tài liệu nghiên cứu dưới đây và viết một bản tóm tắt phân tích sâu (Critical Summary) dành cho sinh viên cao học.

Hãy thực hiện nhiệm vụ theo từng bước sau:

- **Bước 1:** Đọc toàn bộ văn bản và xác định câu hỏi nghiên cứu cốt lõi.
- **Bước 2:** Phân tích phương pháp luận xem có lỗ hổng hoặc điểm đặc biệt nào không.
- **Bước 3:** Trích xuất 3 phát hiện quan trọng nhất kèm số liệu chứng minh (nếu có).
- **Bước 4:** Trình bày kết quả dưới định dạng Markdown với các tiêu đề rõ ràng, sử dụng bullet-points để dễ theo dõi. Hãy viết bằng giọng văn học thuật, khách quan và súc tích.

Tài liệu nghiên cứu: [Dán văn bản vào đây]"

Tác vụ 2: Giải thích một khái niệm phức tạp

- **Mục tiêu:** Làm sáng tỏ các khái niệm lý thuyết trừu tượng (ví dụ: trong kinh tế học hoặc luật) bằng ngôn ngữ dễ hiểu nhưng vẫn đảm bảo tính chính xác.

1. Prompt cơ bản (Đơn giản, ngắn gọn)

"Giải thích cho tôi thế nào là 'Bẫy thanh khoản' (Liquidity Trap)?"

2. Prompt cải tiến (Chi tiết, có cấu trúc)

"Hãy giải thích khái niệm 'Bẫy thanh khoản' trong kinh tế vĩ mô. Cấu trúc bài giải thích gồm:

- Định nghĩa cơ bản dễ hiểu.
- Nguyên nhân dẫn đến bẫy thanh khoản.
- Một ví dụ thực tế trong lịch sử kinh tế thế giới để minh họa."

3. Prompt nâng cao (Áp dụng Kỹ thuật Prompt Engineering)

Kỹ thuật áp dụng: Role Prompting + Few-shot learning (Ví dụ minh họa mẫu).

"Bạn là một giáo sư kinh tế học nổi tiếng với khả năng giảng dạy cực kỳ trực quan, có thể giải thích những khái niệm phức tạp nhất cho một học sinh trung học hiểu được.

Hãy sử dụng phương pháp tương tự (analogy) và ví dụ thực tế.

Ví dụ mẫu về cách giải thích:

Khái niệm: Lạm phát

Giải thích: Hãy tưởng tượng nền kinh tế là một bàn cờ tỷ phú. Nếu ban đầu mọi người có 10 đồng, chiếc bánh mì giá 1 đồng. Hôm sau, bỗng nhiên ai cũng được phát thêm 10 đồng nữa (tổng cộng có 20 đồng), nhưng số lượng bánh mì trên bàn không đổi. Người bán bánh mì sẽ tăng giá bánh lên 2 đồng vì ai cũng có nhiều tiền hơn để tranh mua. Đó chính là lạm phát - tiền mất giá khi lượng tiền mặt tăng nhanh hơn lượng hàng hóa.

Nhiệm vụ của bạn:

Hãy giải thích khái niệm **'Bẫy thanh khoản' (Liquidity Trap)** bằng phong cách tương tự ví dụ trên."

Tác vụ 3: Tạo bộ câu hỏi ôn tập cho một chủ đề

- **Mục tiêu:** Tạo ra các câu hỏi trắc nghiệm và tự luận chất lượng cao kèm đáp án giải thích để tự kiểm tra kiến thức trước kỳ thi.

1. Prompt cơ bản (Đơn giản, ngắn gọn)

"Tạo câu hỏi trắc nghiệm ôn tập về chủ đề Hiến pháp Việt Nam."

2. Prompt cải tiến (Chi tiết, có cấu trúc)

"Hãy tạo cho tôi một bộ câu hỏi ôn tập gồm 5 câu trắc nghiệm (mỗi câu 4 phương án lựa chọn A, B, C, D) và 2 câu hỏi tự luận ngắn về chủ đề 'Các quyền cơ bản của công dân trong Hiến pháp Việt Nam 2013'. Nhớ cung cấp đáp án chi tiết ở phần cuối."

3. Prompt nâng cao (Áp dụng Kỹ thuật Prompt Engineering)

Kỹ thuật áp dụng: Role Prompting + Chain-of-Thought (Suy nghĩ từng bước để giải thích đáp án) + Phân loại cấp độ nhận thức (Bloom's Taxonomy).

"Bạn là một chuyên gia khảo thí và xây dựng chương trình đào tạo đại học ngành Luật. Hãy biên soạn một đề kiểm tra đánh giá năng lực về chủ đề: **'Quyền lực Nhà nước trong Hiến pháp Việt Nam'**.

Yêu cầu đề thi bao gồm 3 phần tương ứng với các cấp độ nhận thức:

- **Câu 1 (Cấp độ Nhận biết):** 1 câu trắc nghiệm kiểm tra định nghĩa hoặc mốc thời gian pháp lý.
- **Câu 2 (Cấp độ Thông hiểu):** 1 câu trắc nghiệm yêu cầu phân biệt vai trò giữa các cơ quan quyền lực (Lập pháp, Hành pháp, Tư pháp).
- **Câu 3 (Cấp độ Vận dụng thấp):** 1 câu hỏi tình huống thực tế ngắn (scenario-based) để người học áp dụng luật giải quyết.

Định dạng đầu ra:

Trình bày rõ ràng từng câu hỏi. Dưới mỗi câu hỏi trắc nghiệm, hãy dùng kỹ thuật Chain-of-Thought để giải thích tại sao phương án đúng lại đúng, và tại sao các phương án còn lại sai."

THỬ NGHIỆM VÀ SO SÁNH KẾT QUẢ

(Sinh viên thực hiện chạy các prompt này trên ChatGPT/Gemini, chụp lại màn hình kết quả để chèn vào báo cáo. Dưới đây là bảng so sánh mẫu)

Bảng so sánh hiệu quả các phiên bản Prompt

Tiêu chí	Prompt Cơ bản	Prompt Cải tiến	Prompt Nâng cao
Độ chính xác & Trọng tâm	Trung bình. LLM dễ trả lời lan man, thiếu tập trung vào phần cốt lõi.	Cao. Trả lời đúng vào các mục đã yêu cầu trong cấu trúc.	Xuất sắc. Đi sâu vào bản chất học thuật, không bị thừa thông tin.
Định dạng đầu ra	Không nhất quán (thường là một đoạn văn dài, khó đọc).	Khá tốt (được phân tách thành các tiêu đề rõ ràng).	Rất trực quan (sử dụng định dạng Markdown, bảng biểu hoặc bullet-point có hệ thống).
Độ sâu kiến thức	Nông, chỉ mang tính chất định nghĩa chung chung trên internet.	Đầy đủ thông tin cơ bản và có ví dụ thực tế đi kèm.	Rất sâu. Có tư duy phản biện, ví dụ tương đồng (analogy) đắt giá và giải thích logic từng bước.

Khả năng ứng dụng học tập	Thấp. Người học mất thời gian tự hệ thống lại hoặc lọc bỏ rác thông tin.	Khá. Dùng làm tài liệu đọc nhanh rất tiện lợi.	Rất cao. Giúp người học hiểu sâu bản chất vấn đề và tự kiểm tra năng lực hiệu quả.

PHÂN TÍCH LÝ DO HIỆU QUẢ CỦA PROMPT NÂNG CAO

Dựa trên kết quả thử nghiệm thực tế, các prompt nâng cao luôn mang lại phản hồi vượt trội hơn hẳn so với prompt cơ bản và cải tiến nhờ vào các yếu tố kỹ thuật sau:

1. **Thiết lập Vai trò (Role Prompting):** Khi yêu cầu LLM đóng vai là *"giảng viên"* hay *"chuyên gia phân tích học thuật"*, ta đã giới hạn vùng không gian kiến thức và định hình được tông giọng (tone of voice) thích hợp. LLM sẽ tránh được việc dùng từ ngữ quá suồng sã hoặc quá chung chung.
2. **Kích hoạt tư duy từng bước (Chain-of-Thought):** Việc yêu cầu LLM thực hiện qua từng bước (Bước 1, Bước 2,...) hoặc *"giải thích tại sao các phương án khác sai"* ép mô hình phải tính toán chuỗi logic nội bộ kỹ càng trước khi đưa ra kết quả cuối cùng, giảm thiểu tối đa hiện tượng "ảo tưởng" (hallucination) của AI.
3. **Cung cấp ví dụ mẫu (Few-shot Learning):** Đặc biệt hiệu quả ở Tác vụ 2. Khi AI được xem một ví dụ mẫu về việc dùng "phép tương đồng" để giải thích kinh tế, nó sẽ học được cấu trúc và phong cách đó để áp dụng ngay vào khái niệm mới (Bẫy thanh khoản) một cách mượt mà nhất.
4. **Kiểm soát định dạng (Output Control):** Giúp tiết kiệm 80% thời gian xử lý hậu kỳ. Thay vì nhận về một khối văn bản đặc chữ, việc giới hạn định dạng (Markdown, bullet-points, số từ) giúp thông tin hiển thị cực kỳ trực quan, dễ quét mắt (scannable).

TỔNG HỢP NGUYÊN TẮC VÀ MẸO VIẾT PROMPT HIỆU QUẢ TRONG HỌC TẬP

Từ các thử nghiệm trên, chúng ta có thể rút ra bộ nguyên tắc **"CLEAR"** khi viết prompt ứng dụng trong học tập:

- **C - Context (Bối cảnh):** Luôn cho AI biết bạn là ai (sinh viên năm mấy, ngành gì) và mục đích của tài liệu này dùng để làm gì (để ôn thi, để làm slide thuyết trình hay để nghiên cứu sâu).
- **L - Limit (Giới hạn):** Đặt giới hạn rõ ràng về độ dài (ví dụ: khoảng 300 từ, tối đa 5 câu hỏi) để tránh AI viết quá dài hoặc quá ngắn.
- **E - Explicit Instructions (Chỉ dẫn rõ ràng):** Sử dụng các động từ hành động mạnh và chia nhỏ nhiệm vụ thành các bước thực hiện (Step-by-step).
- **A - Analogy & Examples (Ví dụ & Tương đồng):** Nếu muốn AI giải thích điều gì đó khó hiểu, hãy yêu cầu nó *"sử dụng một phép so sánh ẩn dụ/ví dụ thực tế đời thường"*. Nếu muốn đầu ra theo một định dạng đặc biệt, hãy mớm cho nó 1-2 ví dụ mẫu.
- **R - Role (Vai trò):** Luôn gán cho AI một danh tính cụ thể trước khi bắt đầu câu lệnh để định hình chất lượng câu trả lời.